

Drukker-Uitgeverster
 Gen. Maatschappij HET LICHT
 bestuurder:
 P. DE VISCH, Ledeberg-Gent
 .. REDACTIE ..
 ADMINISTRATIE
 HOOGPOORT, 29, GENT

VOORUIT

Orgaan der Belgische Werkliedenpartij. — Verschijnende alle dagen.

ABONNEMENTSPRIJS

BELGIE

Drie maanden fr. 3.25
 Zes maanden fr. 6.50
 Een jaar fr. 12.50

Men abonneert zich op alle postbureaus

DEN VREEMDE

Drie maanden (dagelijks verzonden) fr. 6.75

VERORDENING

Tot aanvulling der verordening van 23 Juli 1916 over de stapelopneming van weefsels, gemaakte en gebleide goederen en linwaden in 't gebied van het 4de leger (Verordeningblad voor het Etsappegebied van het 4de leger, blz. 324-325) en der verordening van 10 Augustus 1916 (Verordeningblad voor het Etsappegebied van het 4de leger, blz. 378-379), wordt bekend als volgt:

Van de volgens de genoemde verordeningen aan te geven goederen, mogen, behalve de door § 4 der verordening van 23 Juli 1916 vrijverklaarde 10 honderdste, van af het van kracht worden dezer verordening nog 15 honderdste van elke warensoort verkocht, vervoerd of verwerkt worden. De bestemmingen voorzien in de genoemde verordeningen voor de behandeling der 10 honderdste, zijn ook toepasselijk op de nieuw vrijverklaarde 15 honderdste; inzonderheid moeten de voorschriften betreffende den uitvoer en het vervoer van goederen worden in aanmerking genomen. De overige 75 honderdste blijven volgens § 1 der verordening van 23 Juli 1916 over den handel in weefsels, gemaakte en gebleide goederen en linwaden in 't gebied van het 4de leger (Verordeningblad voor het Etsappegebied van het 4de leger) ter beschikking van het Militairisch Textiel-Beschaffingsamt te Gent.

A. H. Q., den 25. 10. 16.

Der Oberbefehlshaber,

Hersog Albrecht von Württemberg.

VERORDENING

over de stapelopneming van zijdeweefsels

1. Wie van zijden gemaakte weefsels, stoffen, linten, moeren, liskorden enz. in bewaring heeft, is verplicht de op 6 November 1916 voorhanden voorraden tot den 12 November met aangifte van den eigenaar en de lagerplaats schriftelijk aan de bevoegde Orts- of Etsappekommandantur op te geven.

2. Zijn vrij van de verplichting tot aangifte de volgende hoeveelheden en privaat-huishoudingen en winkels welke in 't klein verkopen:
 Stoffen tot 5 meters van elke kwaliteit;
 Linten tot 25 meters van elke kwaliteit;
 Liskorden tot 50 meters van elke kwaliteit;
 passamenten tot 25 meters van elke kwaliteit;
 passamenten afgestopt tot 5 doezijnen van elke kwaliteit.

3. Wie opzettelijk of uit nalatigheid de aangifte, tot welke hij volgens deze verordening verplicht is, niet in den bepaalden tijd of wetens onjuiste aangifte doet, wordt met ten hoogste 6 maanden gevangenis en met gijboete tot 5000 mark (vijftienduizend mark) of met de een of twee straffen gestraft. Ervens kan de verordening van der twee straffen gestraft. Ervens kan de verordening van der twee straffen gestraft.

Zijn bevoegd de Duitse militaire rechtbanken en militaire rechtbanken en militaire bevelhebbers.

A. H. Q., den 27 October 1916.

Der Oberbefehlshaber,

Hersog Albrecht von Württemberg.

Europeesche Oorlog

In West-Vlaanderen en in Frankrijk

Uit Duitse bron

Westelijk gevechtsterrein

BERLIJN, 6 November. — Officieel: Legergroep gen. veldm. kroonprins Rupp. v. Beieren: In den voortdurenden veldslag aan de Somme was de 5 November opnieuw een dag van grooten strijd zonder voorgaande. Engelsen en Fransen hebben met inzet van de geheele vuurkracht hunner artillerie een geweldigen stoot tegen het front van het leger van gen. v. Below uitgevoerd. De onder de bevelen van generaal Ehr. v. Marschall, van Deimling en von Garnier staande troepen van verschillende Duitse oorsprong hebben onschokbaar stand gehouden en den vijand op een zware nederlaag onthaald. Gedeelten van het Straatsburger korps, van het Saksische en Badische kontingent, Berlijners, Hanenaten evenals van het Meiningen voetvolk regiment hebben zich bijzonder onderscheiden.

Op het gehele haast 20 km. breede aanvalsfront van Le Sars tot Bouchavesnes, hebben de verbonden vijanden de grootste bloedige verliezen geleden en, afgzien van een plaatselijk terreinwinst aan de Noordoel van het St-Pieter Vaastbosch, niet bereikt. Waar verder de vijand tot in onze linie kon opschieten, werd hij er daadwerkelijk opnieuw uitgeworpen en liet 10 officieren, 310 man en buit in onze handen. Ten Noord-Oosten van Le Sars werden alleen maar dan 70 gevangenen en 11 maal chinegeweren aangebracht. Bij Soissons werd de aanval eener zwakke Franse afdeling afgekeerd.

Russisch gevechtsterrein
 Legergroep gen. veldm. Prins Leopold v. Beieren: Geene gebeurtenissen van betekenis.

Roemeensche gevechtsterrein
 Legergroep gen. der kavalierie Aartsh. Karel: De gevechten in den Toelgyes-ektor, evenals tusschen de Altschana en de Bodza-pasbaan duurden zonder wezenlijke verandering van den toestand voort. Ten Z.W. van Predeal veroverden wij de hoogste La Omu en bevochten ten Z.O. van de Roode Torenpas verdere veranderingen.

Aan weerszijden van de Szurdokpasbaan werden Roemeensche aanvallen afgeslagen. Wij namen aan het Zuidfront meer dan 400 man gevangen.

Balkanfront

Geen nieuws.

Uit Franche bron

PARIJS, 5 November (Officieel): Ten N. van de Maas hebben de Duitschers hun pogingen niet herhaald tegen de Franche loopgraven van het bosch St-Pierre-Vaast. Het aantal gevangenen door de Fransen in dien sektor gemaakt is rond de vijftig. Tijdens den nacht, tusschenpoozende geschutstijd. Op den rechteroever van de Maas, tamelijk verwoede beschieting in de streek Douaumont-Vaux-Le Laufée. Ten O. van het fort Vaux hebben de Franche troepen, hun vorderingen uitbreidend, tijdens den nacht het dorp Damloup bezet, waar de Fransen gevangenen hebben gemaakt. Geen belangrijke gebeurtenis te vermelden op het overige front.

PARIJS, 5 November. — Officieel: Ten Noorden van de Somme hebben wij met succes een aantal aanvallen gedaan. Wij maakten aanmerkelijken vooruitgang tusschen de streek ten Zuiden van de Transloy tot ten Zuiden van het St-Vaastbosch. Tusschen Les Boufs en Saily-Sailliel hebben wij onze linies verscheidene honderden meters in de richting van de Transloy vooruitgebracht. Ten Oosten van Saily-Sailliel hebben wij een loopgraaf en het grootste deel van het dorp Sailliel genomen. Ten Zuiden van dat dorp hebben onze troepen, aan drie zijden 't bosch Saint-Pierre-Vaast aanvallend, aanmerkelijken vooruitgang gemaakt, drie loopgraven genomen, die den Noordlijken uitlooper van het bosch beschermen, en de heele linie vijandelijke stellingen aan den Zuidwestelijken zoom van het bosch. Hevige tegenaanvallen zijn met handgranaten en met de bajonet afgeslagen. Wij hebben 522 gevangenen gemaakt, waarbij 15 officieren.

Aan de Maas artilleriegevechten bij Douaumont, wij hebben het heele dorp Vaux bezet. Op de rest van het front rust.

Uit Engelse bron

LONDEN, 5 November. — Officieel: Haig rapporteerde het volgende: Heden hebben wij op verscheiden punten aan het front aangevallen. Wij maakten vooruitgang en maakten eenige vijanden gevangen. Aan den uitersten rechtervleugel hebben wij een stelling van Duitschers gewonnen. In het centrum kwamen wij vooruit over een frontbreedte van 900 m. In de buurt van den heuvel Walencourt veroverden wij hooggelegen gebied. Het weer blijft stormachtig.

De oorlog tusschen Italië en Oostenrijk-Hongarije

Uit Oostenrijksche bron

WIENEN, 6 Nov. — In 't Kusland is de aanvalsbeweging der Italianen vermindert. In verhouding tot hunne massas waren hunne verliezen in de laatste strijdagen buitengewoon erg. Gister was het artillerievuur slechts bij Viglia en Huda Log en westelijk van Sanofalie levendiger. Bij Viglia vooruitkomende infanterie werd door vuur afgewezen.

Uit Italiaansche bron

ROME, 5 November (Officieel): Bij den Monte Pasubio en op de hoogvlakte van Asiago was de vijandelijke artillerie gisteren zeer levendig. In het Travinogolad heeft de vijand, na een poging tot afleiding op den Col Bricone, vijf hevige aanvallen gericht op de Observatoriumstelling op de heiling van den Cima di Cooche. Telkenmale met zware verliezen teruggeworpen, werd hij ten slotte met de bajonet aangevallen en verstoord. Onder de talrijke lijken waren die van 24 officieren.

Ten Oosten van Goerz en op de Karst hebben onze troepen de bereikte stellingen versterkt niettegenstaande het artillerievuur des vijands. Door kleine offensieve bewegingen hebben zij het gewonnen terrein ten Zuiden van den weg naar Oostgarnizza uitgebreid en nog 300 gevangenen gemaakt, voornamelijk gewonden en verwaalden.

Russisch-Poolische-Galicische grens

Uit Russische bron

PETROGRAD, 5 November (Officieel): Na een krachtig bombardement met gifbommen hebben de Duitschers onze troepen uit het dorp Moheoka geworpen. Ons vuur dreef hen terug, waarna zij het echter opnieuw bezetten.

In de streek van Gorodistje, ten Noorden van Postawi, hebben de Duitschers na een krachtig bombardement een gasaanval gedaan.

Verder naar het Zuiden, op den weg van Brody en verder, geslaagde ondernemingen van onze verkenners. In de streek van Mitniestjoef en Lipnica Dolna is de strijd verflauwd. In de Woud-Karpathen bij Kapoel is een vijandelijke batterij door ons vuur genoodzaakt haar stelling te verlaten. Ten Zuiden van Dorna Vatra zijn onze troepen eenigzins vooruitgekomen en hebben zij hoogtenreeksen bezet.

De oorlog op den Balkan

Uit Oostenrijksche bron

WIENEN, 6 Nov. — Geene bijzondere gebeurtenissen.

Uit Bulgaarsche bron

SOFIA, 5 November. — Officieel. De toestand is onveranderd. Vijandelijke vliegtuigen hebben bommen geworpen op bewoonde plaatsen achter het front zonder schade van betekenis aan te richten. Voorts gevechten.

De oorlog tusschen Oostenrijk en Roemenie

Uit Oostenrijksche bron

WIENEN, 6 Nov. — Front van Aartshertog Karl: De Roemeensche aanvallen in Noordelijk Walachye bleven ook gisteren volledig vruchteloos. Wij wonnen zuidoostelijk van den Voros Torony (Roode Toren) terrein en namen den berg La Omu. In 't Bodzaergensgebied en bij Bokas en Toengye wordt verder getreden. Oostelijk van Kirli-Baba bemeesterden afdelingen van het dapper Theresiensteedsche infanterieregiment n. 42 en andere troependeelen in eenen verrassenden aanval de hoogte Souduly, waarbij 100 gevangene Russen en een mijnwerper ingebracht werden.

* Front van gen. veldm. Prins Leopold van Beieren. — Niets van belang.

In Klein-Azië

Uit Turksche bron

KONSTANTINOPEL, Zondag 5 November (Officieel communiqué van den 4e November): Op geen der gevechtsterreinen niets van belang te melden.

KONSTANTINOPEL, 5 November (Officieel): Op het Kaukasisch front duren de hevige sneeuwstormen en regens voort.

OP ZEE

Geforpedeerd

LONDEN, 6 November. — Officieel: De Admiraliteit maakt bekend, dat het ambtelijk bericht van den Duitschen marinestat, van 4 dezer, dat n.l. een kleine Britsche kruiser van een oud type bij de westkust van Ierland in den grond zou zijn geboord op 23 Oktober door een Duitse duikboot, klaarblijkelijk slaat op het in den grond boren van den mijnveger «Gentles». Het verloren gaan van dat schip was (door de Britsche Admiraliteit) reeds vermeld.

LONDEN, 6 November. — De Engelsche stoomschepen «Olanck», «Lealie», «Statesman» zijn in den grond geboord.

TRONDJHEM, 6 November. — Volgens een bericht van een blad heeft hedenochtend de «U 53» te Larvik in het Tanafjord 16 man aan wal gezet, die afkomstig waren van het stoomschip «Ivanhoe» uit Trondjhem. Dit stoomschip is twee dagen geleden op 45 zeemijlen ten Oosten van Vardo in den grond geboord. Het schip voer met gezaagd hout naar Engeland.

Gevecht tusschen een Duitschen duikboot en een Russische torpedojager

KRISTIANIA, 6 November. — Aftonposten meldt uit Vardo een zeegevecht tusschen eenen Duitschen duikboot en eenen Russischen torpedojager. Een ooggetuige vertelt dat de afstand tusschen den Duitschen duikboot en den Russischen torpedojager, toen deze schoot, hoogstens 400 meters bedroeg. De duikboot lag rustig in stelling boven water, terwijl de drie eerste schoten in het water zeer in de nabijheid van den duikboot insloegen en dook eerst schielijk onder, toen verder 6 schoten door den torpedojager afgevuurd werden.

Deze volstrekte onverschilligheid van den duikboot tegenover eene gevaarlijke omgeving verwekte algemeene verbazing. Men geloofde dat de nieuwste duikbootsoorten veel sterker gebouwd zijn dan de andere.

Een duikboot gestrand

BERLIJN, 5 Nov. (Officieel): Op 4 November 's avonds is de duikboot «U 90» in den mist noordelijk van Bovbjerg aan de Westjutsche kust vastgekomen. Alle pogingen om hem af te slepen, die door de direct ter hulp geroepen torpedobooten gedaan werden, bleven vruchteloos. «U 90» werd daarom op 5 November te middag door ontplofing vernield, nadat de bemanning door onze torpedobooten opgenomen was.

De scheepersamp in de Iersche zee

LONDEN, 6 November. — De aanvaring tusschen de «Connemara» en de «Retriever» geschiedde even buiten de bank bij Carlingford en nog in het gezicht van Greenore. Nadat de «Connemara» de bank was gepasseerd, werd zij overvallen door een zwaren storm. Er ging een zware zee op de rotsachtige kusten. Ook de «Retriever» was door het zware weer geteisterd. In de

ding was losgeraakt en maakte het schip bijna onbestuurbaar. Als resultaat daarvan vond de aanvaring met de «Connemara» plaats. Laatstgenoemd schip zank binnen twee minuten; de «Retriever» bleef nog vijftien minuten drijven. Er waren nog pogingen gedaan om de beide schepen op het strand te zetten; maar de reusachtige golven sloegen over de schepen heen. Slechts één schepeling van de «Retriever» is levend aan land gekomen. Tal van lijken zijn aangespoeld, waaronder die van vrouwen en kinderen. Het strand is bezaaid met wrakgoed en met de doode lichamen van schepen en runderen.

LONDEN, 6 November: Het is opgemaakt dat 51 passagiers en 31 leden der bemanning zich aan boord van de «Connemara» bevonden.

De «Oldambt»

Het ligt in het voornemen, wanneer de havenmeester toestemming geeft, de «Oldambt» naar Rotterdam te slepen. De sleepbooten «Oostzee» en «Blankenburg» verleenen hulp aan de «Oldambt», welke van achter erg diep steekt. Er staat water op het achterdek.

Men meldt later dat het stoomschip «Oldambt» aan den Zuidwal te Hoek van Holland aan den grond is gezet.

In het Buitenland

In Holland

Dood van een Kamerlid

DEN HAAG, 6 November: De leider der liberale partij in de Tweede Kamer, M. Tijdeman, is zaterdag in den ouderdom van 62 jaar overleden, gedurende eene jacht-partij aan dewelke hij deelnam. M. Tijdeman was een gekend politiek figuur in 1913 werd hem het ministerschap aangeboden, maar hij weigerde.

Een nieuw Oranjeboek der Nederlandsche regering

De Haagsche bladen melden dat de Nederlandsche regering in den loop dezer maand een nieuw Oranjeboek zal uitgeven.

De tandenverzorging bij de schoolkinderen

Te Amsterdam werd eene voordracht gehouden, waarna eene dagorde werd gestemd en aan den Gemeenteraad gezonden, waarin de volgende conclusies door den spreker werden genomen

1. Tandheelkundige hulp moet aan de schoolgaande jeugd verschaft worden.
2. De wijze, waarop die hulp verleend moet worden, zal voor elke groote stad, voor elke gemeente, voor elke streek, verschillend moeten zijn.
3. Onders en onderwijskrachten moeten daardoor dan weder overtuigd van de noodzakelijkheid der tandverzorging.
4. Het onderzoek der monden mag niet in de school geschieden, om den gang van het onderwijs niet te storen.
5. De behandeling ten huize van den tandarts is bevestigd af te raden.
6. De kliniek is de eenige juiste plaats, waar de behandeling moet geschieden.
7. De behandeling mag alleen geschieden, door voldoende voor zijn taak berekend goed tandheelkundig onderlegd personeel.
8. De aan de kliniek verbonden tandheelkundigen moeten ruimschoots bezoldigd worden en mogen geene particuliere praktijk uitoefenen.
9. De ideale toestand zou zijn, dat alle hulp kosteloos kon aangeboden worden. Zoolang de geldmiddelen dit niet toelaten moeten ouders en voogden een kleinigheid bijdragen.
10. De centrale kliniek (indien die met betrekking tot uitgebreidheid der stad mogelijk is) heeft de voorkeur boven de versnippering.

In Engeland

Benoeming

LONDEN, 6 November. — Luitenant-generaal Sir Bryan Mahon, voormalig bevelhebber van de Britten in Macedonië en later bevelhebber van de Britten in westelijk Egypte, is tot opperbevelhebber van de troepen in Ierland benoemd. Sir Francis Wingate, de Sirdar van het Egyptische leger, is tot Britsche Hooge Commissaris in Egypte benoemd.

In Frankrijk

Generaal gedood

BERNE, 6 November: Volgens de «Matin» is generaal Ancein voor Douaumont gevallen.

In Zwitserland

De federale verzekering

BERNE, 6 November: De Federale Raad heeft tijdens de bespreking van het budget, de kwestie van het invoergebrengen van af 1 Juli 1917, der federale verzekeringswet tegen de ongevallen, onderzocht. Een post van 1.800.000 fr. is ten dien

In Rusland

Sturmer weer ziek?

GENEVE, 6 November. — De «Temps» meldt uit Petersburg: Minister-president Sturmer zou zeer ziek zijn; zijn toestand is verontrustend; de dokters zouden hem de strengste rust aanbevelen hebben.

Aardbeving

PETERSBURG, 6 November: Eene zeer heftige aardbeving, welke schokken van 't westen naar 't oosten gingen, had plaats te Erdschuidin. De bevolking liep vol schrik de straat op. Vele huizen werden beschadigd, eenige zijn ingestort. De hoofkerk heeft scheuringen in een harer muren. Uit alle omliggende dorpen wordt erge schade gemeld.

OP DEN BALKAN

In Griekenland

De toestand

BERNE, 6 November: Volgens een bericht uit Saloniki ontvangen, meldt het «Petit Journal» dat de voorloopige regering de mogelijkheid inziet de Grieksche stoomers te bewapenen, die het verkeer tusschen de eilanden doen. Er is daarenboven besloten geweest een tribunaal in te stellen te Saloniki en in Le Canes.

In Noorwegen

Ontdekking

LONDEN, 6 November. — De «Daily Telegraph» verneemt uit Kopenhagen, dat belangrijke koolbeddingen zijn gevonden op het Noorsche eiland Björnø. Lagen van 2 m. dik zijn daar aangetroffen. Met het werk der ontginning wordt reeds dezen winter een aanvang gemaakt.

In Nederlandsch-Indië

Djambi-Palembang

(Officieel) Bij het departement van koloniën is van den ondervoorzitter van den Raad van Indië, bij afwezen van den gouverneur generaal belast met het dagelijksch beleid van zaken, het volgende bericht ontvangen:

De resident van Palembang seint, dat 2 verzetteleiders uit de afdeling Rawas zijn gevangen genomen.

De resident van Djambi telegrafeert dat in Bangko alles rustig was; de bevolking keerde in hare dorpen terug en verrichtte heerdendiensten.

Rio Depati meldde bij den controleur; een der moordenaars van den controleur Walter meldde zich te Sarolangoen (Djambi)

In Japan

De kolzerlijke troonopvolger

Men meldt uit Tokio dat de oudste zoon van den keizer, prins Hirohito, den titel van officieele troonopvolger komt te ontvangen.

In de Vereenigde Staten

De presidentsverkiezing

LONDEN, 5 November. — De «Times» verneemt uit New-York:

De meest enthousiaste politieke vergadering van de verkiezingscampagne voor het presidentschap vond gister avond hier plaats, toen president Wilson verscheen in een vergadering, gehouden in het Madison Square Garden gebouw. De politie was niet bij machte om de reusachtige menighe menigte in bedwang te houden. Het gebouw werd belegerd door een menigte van 75.000 menschen, die naar binnen wilden, ofschoon er maar plaats in de zaal was voor 15.000 menschen. Wilson en Merv. Wilson konden er niet in slagen door de menigte heen te komen. Zij werden genoodzaakt, langs de brandladder aan den achterkant van het gebouw naar binnen te klimmen.

Wilson verwekte de grootste geestdrift. Hij verklaarde, dat de scheuringslijnen, die zich thans in het Amerikaanse volk hebben geopenbaard, «voor de toekomst onheilspellend waren, indien het scheuringsproces niet werd gestuit».

Ook besprak Wilson de tegenstelling tusschen kapitaal en arbeid, waarbij hij betoogde, dat niets zoo ergs in de Vereenigde Staten zou kunnen gebeuren als dat zij dien arbeid lieten verrichten, zich zelf beschouwen als tot andere klassen te behoren dan diegenen, die dien arbeid verrichtten.

De politici zijn totaal de kluts kwijt, wat betreft den te verwachten uitslag der verkiezingen. De weddenschappen blijven met 10 tegen 7 à 10 tegen 8 gunstiger in het voordeel van Hughes. Echter zijn er nocht in de latere jaren 200 ondoorgroefde stroomingen onder de oppervlakte geweest. Pas door den stemmingsuitslag zal blijken, hoe krachtig en in welke richtingen die stroomingen zijn.

De «Matin» en andere Parijzer bladen bevatten kabeltelegrammen volgens welke de kansen van Wilson aanzienlijk gestegen zijn. De kiezersvergaderingen op 4 dezer te New-York en in andere steden gehouden, zouden een voor Wilson gunstig verloop gehad hebben.

De Brooddraagster

door XAVIER DE MONTÉRIEN

— Vader, ik zal geduldig wachten. De beweegredens van mijnheer Lucien zijn waardig, eervol voor hem, en getuigen van de rechtschapenheid zijner ziel.

— Ik zal alles doen, mijnheer, wat van mij zal afhangen om uw geluk te verzekeren, zegde Lucien. Het is enkel kwestie van tijd.

Mary, wier tranen weer begonnen te vloeien, verborg haar gelaat in de armen haars vaders.

Paul Harmant wierp op Lucien een bledroefden, wanhopigen blik.

Die blik betekende duidelijk:

— Om te wachten, moet zij leven, en zij doodt haar!

Het meisje had het hoofd opgelicht.

Zij verraste en verstond dien blik.

— Vrees niet, vader, zegde zij, ik zal leven, ik beloof het u! Ik zal leven om u beiden te beminnen! Mijnheer Lucien heeft gelijk... Hij mag mij geen hart aanbrengen, vervuld met het beeld van een ander... Hij moet zijne bloedende wonden laten heelen... Vader, ik heb betrouwen in mijnheer Lucien... Laat hem zich afzonderen in zijne droefheid, zich van mij verwijderen, wat geeft het! Ik weet dat hij zal terugkomen... Dat is al wat ik moet hebben. Hij zal terugkomen, want hij weet dat hij hier bemind wordt... en liefde trekt aan...

IN BELGIE

Taalverordening

Het in uitvoering der wet van 15 juni 1886 rondgezonden ministerieel bevelschrift van 6 mei 1886 zegt klaar dat het onderrecht in de natuurwetenschappen zij de onderwijsgestichten der beide graden, bestaande in de vlaamsche streken des landes, moet gegeven worden in de vlaamsche taal. Dit bevelschrift is van kracht voor alle onderafdelingen van het genoemd vak voor de grondbeginselen der natuurwetenschap en de gezondheidsleer, voor de die-rekunde en de plantkunde, voor de scheikunde en de natuurkunde.

In de middelbare onderwijsgestichten der beide graden, bestaande in de vlaamsche streken, waarin het een of het ander der genoemde onderdelen ten huidige dage, ondanks het bevelschrift van den minister, in de franse taal onderwezen wordt, moet het vanaf den aanvang van het schooljaar '16-'17 in de vlaamsche taal onderwezen worden.

Dit vlaamsch onderwijs moet namelijk gegeven worden, in de grondbeginselen der natuurwetenschappen en der gezondheidsleer, in de dierenkunde, in de plantkunde, in alle klassen die volgens het leerplan daarvoor in aanmerking komen; terwijl het in de natuurkunde en in de scheikunde vooreerst slechts hoeft gegeven te worden in de eerste klas die er voor in aanmerking komen.

Het bedoeld onderwijs in de vlaamsche taal zal echter met aanvang van het volgende schooljaar tot de volgende hoogere klas uitgebreid worden enzoover, tot zover dat alle jaargangen het ontvangen.

Op grond van artikelen 2 en 3 der wet van 15 juni 1883 betreffende het gebruik der vlaamsche taal in het middelbaar onderwijs, dat gegeven wordt in de vlaamsche streken (Staatsblad van 17 juni) wordt het volgende voorgeschreven:

Artikel 1. — Het onderwijs in de Mathematiek (Arithmetiek) Algebra, Geometrie en Trigonometrie zal in het vervolg, in de vlaamsche klassen die onder de voorschriften der wet van 15 juni 1883 staan, in de vlaamsche taal gegeven worden.

Artikel 2. — Deze voorschriften dienen gevolgd te worden met aanvang van het schooljaar '16-'17: 1) in de middelbare scholen van den hoogeren graad, ook in Groot-Brussel, voor de zevende en de achtste klas;

2) in de middenafdelingen der middelbare scholen van lagere graad, zonder deze van Groot-Brussel, in de eerste en de tweede klas;

3) in de middenafdelingen der middelbare scholen van lagere graad in Groot-Brussel, in de eerste klas.

Het bedoeld onderwijs moet echter in den loop der volgende jaren uitgebreid worden tot de volgende hoogere klas, tot zover dat alle jaargangen het ontvangen in de vlaamsche taal.

Volgens de bepalingen van artikel 6 der wet van 12 mei 1900, voor wat aangaat het leeren der nieuwe talen in het middelbaar onderwijs van hoogeren graad, moet de volgende gemeenten beschouwd worden als behoorende tot het gebied van Groot-Brussel: Anderlecht, Brussel, Etterbeek, Vorst (Forest), Elsene (Ixelles) Sint-Pieters-Jette (Jette-St-Pierre), Koekelberg, Laeken, Sint-Jans-Molenbeek, (Molenbeek-Saint-Jean - Sint-Gilles) (Saint-Gilles) Sint-Joost-ten-Noode (Saint-Josse-ten-Noode) Schaerbeek, Ukkel (Uxelle).

Brussel, 12 Oktober 1916.

De dienstverste van den Algemeenen Gouverneur in België

get. Dr. von Sant.

Wie kan ons bezorgen?

Wie kan ons de BELGISCHE ANNALES PARLEMENTAIRE van en met 1896-1897 bezorgen? Ter redactie 'Voortuit', Hoogpoort 29, aan te bieden. Bedactie.

Terwijl zij aldus sprak, stak zij hare beide handen naar Lucien toe, die, diep ontroerd door de stem van het arme kind, ze in de zijne nam en aan zijne lippen bracht.

Bij die lichte aanraking werd Mary bleek als eene doode en hare handen terugtrekkend, drukte zij ze op haar hart, wiens kloppingen hare borst schenen te zullen breken.

De kamerdienaar kwam verwittigen dat het eetmaal opgediend was.

Het zoo somber gelaat van Paul Harmant had zich wat opgehelderd.

De dochter van Jeanne Fortier bestaaf voor hem niet meer, dacht de miljonair; dus verdwijnt het gevaar dat mij langs dien kant bedreigt... Langzamerhand zal zijne smart zich stillen, en wanneer hij mijn schoonzoon zal zijn, zal ik mijne dochter en mij zelven gered hebben!

Sedert zijn laatste gesprek met Paul Harmant, had Ovide Soliveau aan dezen laatste geen teken van leven meer gegeven.

Hij ook dacht ernaar, zich in de toekomst voor alle noodlottige gebeurtenissen te vrijwaren.

Zekere woorden door mej. Amanda uitgesproken, hadden zijne vermoedens opgewekt en deden in hem eene maar al te gegronde onrust ontstaan.

Amanda had te veel gezegd en niet genoeg gezegd.

Op dat oogenblik wantrouwde hij haar en hij wilde weten tot waar haar doorzicht ging.

Had zij enkel onzekere vermoedens?

Had zij daarentegen geraden, dat hij

GENT

VOORDRACHT in ONS HUIS, Vrijdagmarkt

Op Donderdag 9 dezer houdt de heer KAREL ROGGE

eene Wetenschappelijke Voordracht over: HET LEVEN IN DE DIEPTEN DER ZEEEN (Eerste voordracht)

Bringt in het Feestlokaal Vooruit, St-Pieterenstraat, een bezoek aan de TENTOONSTELLING

der KUNSTVERZAMELING COPPIETERS en der

WERKEN VAN VAN BIESBROECK.

Open heden Woensdag, van 3 tot 6 u. Ingangsprijs: 15 centlemen (gemeentetaks inbegrepen).

Stadsnieuws

— EERLIJKE DAAD. — De beenhouwer Van Peteghem Oscar, Zwijn, stweg, had Vrijdag in het bureau der Kuiperskai zijne portefeuille laten liggen 560 fr. inhoudend. Zij werd gevonden door Th. Dieckx, Kleine Hospitaalstr., 11, die ze hem ter hand stelde.

DE DENTOGÈNE houdt tegen, snijdt af, doodt al de hevigste TANDPIJNEN De flesch: 1 fr. 25, in alle apotheken.

DE DOOD VAN BISSCHOP STIL-LEMANS. — De lijkeplechtigheden hebben plaats op Donderdag 9 November, om 11 1/2 uur. De lijkdienst zal geleid worden door kardinaal Mercier, aartsbischop van Mechelen.

De begrafenis geschiedt te Mariakerke.

— STAD GENT. — Aangenomen Stedelijke Normalschool voor Onderwijzeressen. — De plaats van leerjaar in Scheikunde is open. Een uur les per week in het Nederlandsch te geven. Aanvragen ten laatste op Vrijdag 10 November bij het Sohepen-college in te dienen. Voor verdere inlichtingen wende men zich tot het Bureau van Onderwijs, Nederpolder, 2.

— ZIEK GEVALLEN. — Maandag morgen, om 10 uren, is de genaamde Walraeve Bloede, wonende Schuurstraat, 3, in de Hoogstraat, ziek gevallen. Zij werd verzorgd door Dr Maere en overgebracht naar het Burgerlijk gesthuis.

Mededeelingen

GEVONDEN in de Zuivelsteeg, een geldbeugel, inhoudend geld en eene souche van den kruisvaderswijn 'Voortuit' St. Lievenstraat. Terug te bekomen bij den conserger van 'Ons Huis'.

HULP AAN DE KRINGSGEVANGENEN. — Eene Bloemen- en Plantenverkoop-Tentoonstelling met dagelijksche tenhuidige uitvoering zal ingericht worden, ten voordele der noodlijdende Krijgsgevangenen in Duitsland, van 11 tot 20 November, in de Magazijnen van M. Beernaerts, Graaf van Vlaanderenplaats, 7.

De inschrijvingen kunnen gedaan worden tot 9 dezer bij den heer Ad. De Vriesse-Bérens, hofhouwer, Brugsche steenweg, 130, alsook bij den heer Van de Weghe 'Belgisch Koffiehaas', Lammerstraat, 8, met opzigt der noodige plaats die men

de kooper was van het mes, in den windke der Bourbonkaai gekocht om Lucie te treffen, en dat men gebroken had weergevonden op de plaats der misdaad?

Hij wilde op stellige wijze weten waaraan zich te houden onder dat opzicht, en zoo mej. Amanda meer dan vermoedens had, krachtigdaagde maatregelen nemen om er zich voor te beschermen.

Ondanks het wapen dat Ovide tegen haar bezat, kon de jonge vrouw met een enkel woord hem in het verderf storten.

Hij moest beletten dat zij dit woord uitsprak...

De aanpasser scheen overtuigd dat haar vriend waarlijk baron Arnold de Reiss heette, doch Soliveau had in hare oogen meenen te lezen, dat zij zou zien om de woning te kennen van dien baron, die door allerlei uitvluchten hardnekkig weigerde haar zijn adres te geven.

Nu, den eenen of anderen keer, kon zij haar doel bereiken, ondanks het geheim waarmee Ovide zich omgaf.

Sedert den dag dat wij hem zijne reis naar Joigny en de uitslagen van die reis aan Amanda hebben hooren verhalen, had hij niet opgehouden haar te bezoeken; hij lineerde elken dag met haar en beraamde een plan, dat hij zoo haast mogelijk wilde uitvoeren.

Van haren kant wantrouwde mej. Amanda niet minder haren zonderlingen vriend.

Zij wilde weten wie die man was, die haar zoo volkomen in zijn bedwang hield, dank aan de bekentenis, door haar geschreven en ondertekend, welke hij in handen had.

denkt te kunnen bezigen, en der soort bloemen of planten welke men voornemens is te koop te stellen.

BIBLIOTHEEK « ONS HUIS ». — Wij berichten de lezeressen en lezers dat er den Donderdag geene boekkerij meer is en in vervanging den Vrijdag van 6 tot 8 uur de boekkerij zal open zijn. Dat elk dus oplettel!

SPORT

VOETBAL. Eendracht, 4 - Ganda 1. -- Scheidsrechter M. Oolman, Ganda speelt met 10 mannen; Eendracht begunstigd door den wind doet veel aanvallen, na 25 minuten spel zendt Van den Bergh nr. 1 binnen voor Eendracht, na 40 minuten Van de Velde nr. 2 voor dezelfde club. Rust 2-0. Niettegenstaande Ganda met den wind speelt weten zij er geen nut uit te trekken; na 14 minuten markeert den rechts-buiten, op ontspanning, van Ganda het eerste en laatste punt; Ganda bekomt penalty welke gelukkig door den keeper van Eendracht weggevoerd wordt, na 24 minuten zendt Van Acker nr. 3 voor Eendracht binnen, welke voorts domineert en het 4 punt wordt door Van de Velde binnen gezonden 1 minuut voor het einde. Eendracht 7 coores, Ganda 2.

Klassement der ploegen (1e Afdeling)

	G. G. V. N. V. T. P.
Racing	3 3 0 0 15 2 6
Gantoise	3 3 0 0 14 4 8
Eendracht	4 1 3 1 7 10 3
Vriendschap	3 0 3 1 2 10 1
Ganda	3 0 3 0 2 14 0

Voor 't kampioenaat der 1 afdeling hebben Racing Club en A. R. A. Gantoise elk 6 punten; gelijk voorzien was zullen de matchen tusschen beide elftallen over de eerste plaats beslissen.

Op 't Sportplein van Gentbrugge-N. wordt den 13 November den belangrijkste match gespeeld tusschen de eerste elftallen van Racing Club en A. R. A. Gantoise. Eene mooie partij in 't verschiep waaraan de vele voetballiehebbers zullen willen tegenwoordig zijn.

Van de zuivere ontvangst gaat een deel aan de werken van den Belgischen Voetbal-Bond en aan 't Voedingswerk van Gentbrugge.

De familie D'Hont;
De familie Bogaert;
De familie De Bruycker,

melden met droefheid het verlies dat zij komen te ondergaan in den persoon van hunnen vader, schoonvader, grootvader, broeder, schoonbroeder, oom, grootoom en bloedverwant

DEN HEER

Karel-Lodewijk D'HONT

Weduwnaar van Mevrouw Louise Bogaert geboren te Gent den 8 Oogst 1837 en overleden te St. Amansberg den 4 November 1916 De begrafenis heeft plaats gehad.

Mijnheer Augustinus Frederickx, echtgenoot van Juliana-Joanna Claes; Oscar Frederickx; Hortense Frederickx; De familie Frederickx; De familie Claes melden met diepe droefheid het onherstelbaar verlies dat zij komen te ondergaan door het afsterven van hun teergehiefde echtgenoot, moeder, zuster, moei en nicht

MEVROUW

Juliana-Joanna CLAES

geboren te Gent, den 16 Februari 1850 en alhier overleden, na eene langdurige ziekte, den 6 November 1916.

De burgerlijke begrafenis heeft plaats op het Gemeentekerkhof der Brugschepoort, heden Woensdag 8 November, om 2 1/2 ure. Vergadering ten sterfhuize Zuidkaai, 39, om 3 1/4 ure.

Gezien de huidige omstandigheden worden geene rouwbezoeken gezonden en worden vrienden en kennissen verzocht dit bericht als uitnodiging te aanzien.

De tijd ontbrak haar echter om de noodige opzoekingen te doen, waaruit zou moeten blijken dat de valsche Arnold de Reiss slechts een eenvoudige en gemeene moordenaar was.

Verscheidene keeren had zij gepoogd hem te volgen, doch voor Ovide was het een waar spel, hare eenvoudige listen te verwijderen.

Amanda vergaf hem niet dat zij onder zijn gedwang was.

Zij verborg haren wrok, omdat zij niet anders kon, doch zij zou gelukkig geweest zijn, had zij hem kunnen zeggen:

— Ik ben de sterkste! Gij hadt mij in uw bedwang, thans ben ik uw meester! Klaagt gij mij aan, wat heb ik te vreezen? Ten hoogste eenige maanden gevangenis, zoo de jury zich streng toont, terwijl het voor u geheel wat anders is! Ik kan u naar de galeien, zoo niet naar het schavot sturen!

O! wat zou zij gelukkig geweest zijn, de schoone bedriegster, had zij aldus mogen spreken; doch, eilaast zij moest zwijgen, want zij wist niets. Zij vermoedde wel, doch kon niets bewijzen.

Zij wachtte nochtans geduldig, in de vaste hoop dat zij den eenen of anderen dag een bewijs zou in handen krijgen, en er zich zou van kunnen bedienen, om op hare beurt den echten of valschen Arnold de Reiss in hare macht te hebben, en dank aan die macht zich te kunnen verrijken.

— Die man, dacht mej. Amanda, put ongetwijfeld in de misdaad de fortuin welke hij schijnt te bezitten. Dat is mij gelijk, als ik maar geheel of gedeeltelijk die fortuin van hem krijg!

Partijberichten

WOENSDAG

HARMONIE VOORUIT. — Om 8 ure, algemeene repetitie.

HARMONIE 'VRIJHEID DOOR BROEDERSCHAP'. — Om 9 ure algemeene repetitie.

FANFARE DE VOLKSVRIENDEN. — Om 6 ure solfageles; om 8 ure instrumentale les.

DONDERDAG

HARMONIE VOORUIT. — Om 6 ure, solfageles voor beginners; om 8 ure, repetitie voor tambours en clairons.

SOC. BEDIENDENSYNDICAAT. — Algemeene vergadering op donderdag 9 November om 9 1/2 ure in Ons Huis.

Aan de dagordehoofdpunten: 1. De verplichte verzekering tegen ziekte door Jules Brans; 2. Nieuw onderstandsharema.

Burgerstand van Gent

Geboorten van 3, 4 en 5 November 1916. — Elisabeth De Cock, Meibloemstr., 8314. — Michel Pollet, Rooden Torenstr., 3311. — Simonne Balliu, Weldadigheidsstr., 26. — Albert Pauwels, Gezondheidsstr., 28.

Overlijdens van 4 November 1916. — Gustave Claes, 36 j., landbouwer, Adegem. — Thérèse Vergaewen, z. b., 73 j., Hovenierstraat, 98. — Raphael Mareen, 1 j., Bijlokevest, 147. — Clara Vande Gheuchte, z. b., 73 j., Molenaarsstraat, 50. — Auguste Verheke, z. b., 77 j., Lousberglaan, 63. — Marie De Caluwe, z. b., 73 j., wed. Hinnebaat, Spaarstr., 23.

Overlijdens van 5 November. — Auguste Doman, z. b., 73 j., Kortrijkstraat, 46. — Antoine Stillemaes, 84 j., bisschop, Bisdompiaats, 1. — Philomène Schouls, z. b., 73 j., wed. Leroy, Lievein Bauwensplaats, 1. — Gerard Berloo, 1 j., Meulestedesteenweg, 43. — Edmond Van Doorslaer, 5 m., Lokeren.

Clara Mathys, N. m., Angeliestr., 128.

Burgerstand St-Nikolaas

van 20 tot en met 30 October 1916

HUWELIJKEN: Frantz Paermentier, organist, met Irma Van Beckler, z. b. — Francisus Raes, wever, met Augusta Mesot, cigarenm. — Albertus Meirinx, agent, met Ernesta Pincé, cigarenm. — Carolus Wuytack, cigarenm., met Joannes Bruggeman, kleerm. — Henricus Van den Bergh, steensap, met Christina Van Marcke, cigarenm. — Francisus Dhondt, cigarenm., met Maria Weyns, cigarenm. — Aloysius Smet, suikerfabr., met Leonia Van Landeghem, breidster.

OVERLIJDENS. — Rosalia Van Ootegem, 53 j., z. b., te Wachteleke. — Ferdinandus Geerts, 67 j., wever, echtg. Joanna Aelbrecht, Kleinulster. — Maria De Dauw, 78 j., z. b., wed. Carolus De Becker, Huis der Ouderlingen. — Leopold Van Breda, 78 j., z. b., Huis der Ouderlingen. — Remisius Van Dammé, 48 j., z. b., te Schoonaerde. — Maria Van Puymbrouck, 64 j., kloosterz., Hospitaal. — Sophia Van den Bosch, 56 j., huish., wed. van Josephus Truysen, Tereeken. — Petrus Engelaar, 87 j., wever, wed. Joanna Vanden Bergh, Tereeken.

4 kinderen onder de 7 jaren.

GEBOORTEN: Mannelijk, 5; vrouwelijk, 7. HUWELIJKSAFKONDIGINGEN: Francisus Van der Aa, smid, met Coleta Fontein, cigarenm. — Petrus Wuytack, wever, met Rachel Verdonck, breidster. — Carolus Duerinckx, wever, met Livina De Greyte, cigarenm. — Augustinus Huiders, dienstk., met Maria Rutten, breidster.

Vermakelijkheden

NEDERLANDSCH TOONEEL. — Donderdag 9 November, om 7 ure, « Flora Tosca », drama in 4 bedrijven, 5 tafereelen door Victorien Sardou

PONEY TE KOOPEN, sterk en gewaardborgd, Coupuregang, 38 (Brugschepoort), Gent.

EEN HEER van goede familie zoekt een klein gegarnieerd huis ofwel vier goed gegarnieerde kamers te huren op een eerste verdiep. Zich wenden tot M. Slomann, Hotel Royal, Koater 7, Gent, des morgens vóór 10 ure.

STUDIE VAN MEESTER OCTAAF LET

Deurwaarder te Gent, Priesterstraat.

Ingevolge art. 38 der Wet op de Binnenvaart

Er spruit uit het proces-verbaal van Openbare Verkoop in date 25 April 1916, deurwaarder Octaaf Letyns te Gent, dat, verzoeken van den Heer Lodewijk Pelen, schipper, gedomicilieerd te Rumpst, ijzeren binnenschip spits « Miramar », tendre 351 ton, met zijn volledige inventaris is toegewezen in openbare en vrijwillige verkoop van 25 April 1916, om elf 's morgens, in de Verkoopzaal voor Ruisen, Winkelstraat, n. 1, te Gent, de som van twaalf duizend franken, den Heer Alfons De Mynck, bevracht, gedomicilieerd te Gent, Tolhuislaan. (1200)

TABAKSNIJMACHIEN. — Men langt te koop snijmachien in goede staat. Adres: Snoekstraat, 31, Gent.

SCHOONE KINDERVOITUR te koop. Adres: Akkerwegstraat, 17, Gent. (1200)

TE HUREN: eene mooie gegarnieerde kamer, voor deftige heer alleen, onder het Park. Zich te bevragen Citadellaan, Gent. (1300)

TE KOOPEN per occasie een gaasnet van 7 paardkracht. Type Elekta Zichtbaar in bewerking: Prinses Elisabethstraat, n. 97, St-Amansberg. (1200)

Voorzie u voor den aanstaanden winter van

NIEUW BRANDHOUT

te bekomen Huidvettershoek, 29, (bij den Nieuwen Cirkus). Open van 1 tot 11 1/2 ure en van 1 tot 6 ure.

Sparrenhout gezaagd op lengten, bijder geschikt voor voortverkoopers aan

MATIGE PRIJZEN

Speciaal hout voor BAKKERS.

Op vraag te huis besteld.

HANDEL IN BENZOL

1ste kwaliteit voor Lampen, Motoren, en Gebreveteerde Lampen voor Benzol & Petrol. Regelmatige aankomst. Voordeelige prijzen. VICTOR DRIEGHE, Blijfsstraat, Baesrode.

Wat zullen wij eten dezen middag?

Er is geen vleesch, geen spek, de klassen zijn toch zoo duur. Laat ons

ZYMA BLOEM

gerast maken; met eenen lepel in een glas melk gekookt, heeft men een smakelijk gerecht, dat een kloek is als de beste bouillon en zoo voedzaam als eieren.

2.25 fr. de doos

JOS. COLLIN

BRABANTDAM, 30, GENT

Oude gebitten (tanden)

Inkoop den vrijdag van 9 tot 1 ure, Kerk Violettenstraat, n. 23, Gent (Beluid in de poort van Mme Wed. De Rudder).

SIGAREN

ED. DE LOORE, 104, Fochstraat, Gent

Voor uw BRANDHOUT

Postergies. — Ik koop en ik verkoop verzamelingen, Williams, Leenstraat, 48, Gent. Noordstad, tegen tranenlijf; of 2. Open van 9 tot 12 ure.

ZEEP — WAGENVET

(Eerste kwaliteit)

Beschikbaar aan voordeelige prijzen. Adres HAZEWIND (achter Klok, Kerkmarkt, Gent, 's morgens van 9 tot 11 ure. — Alsook bruine zeep, witte zeep (van Sunlight) en zeeppeeder.

GEHEIME ZIKTEN

De WITTE CAPSULEN van Dr. DAVIDSON genezen radicaal zonder werkverlof, op allen oedem en bij beide geslachten, alle ziekten en inflammations der Waterorganen, Blasen en Nieren, zoals uitloopen, Witte verziezen, Pijnsengingen, Lendenpijnen, Steen, troebel, pijnlijke of brandende Waters, Spies, met een of twee capsules, Apothek 15, rue des Brasseurs, desus te Gent, De Moor, 45, Bergstr. Antwerpen, n. 10, 11, Lange Nieuwstraat.

WAAROM

voeden zooveel huismodeers hanteeren met PHOSPHOLINE!

OM DAT

PHOSPHOLINE het eenigste KINDERMEEL is dat een krachtig voedsel en een ware schat is voor BOORLINGEN en KINDERS; omdat PHOSPHOLINE gemaakt is met allerzuiverste produkten en gerepzeerd wordt door voornaamste geneesheeren.

1 fr. 50 de groote doos.

Depothouders voor GENT: Apotheken: PINTE-SHELBO, Vismulde, 125, Gent; DE MOOR, Bergstraat, 34, Gent.

Centrale Drogerij JOS. COLLIN, Bantman, 30, Gent.